

СИСТЕМА ГУГЛ АКАДЕМІЯ (GOOGLE АКАДЕМІЯ, GOOGLE SCHOLAR) (далі – С. г. а.) – відкрита міжнар. бібліометрична і пошукова база даних, що індексує та містить дані про цитування розміщених у мережі Інтернет наук. публікацій з усіх галузей знань.

С. г. а. є наукометричною базою даних, створеною в 2004 р. за новими для того часу концептуальними принципами підрахунку наук. метрики. С. г. а. індексує не наук. видання, а вебсегменти: розділи сайтів наук. та освітніх установ, особисті сайти дослідників, онлайнві видавничі платформи та ін. спеціалізовані вебресурси. Не індексуються видання, що не мають вебаналогів, проте збираються дані про цитування друкованих публікацій. Для того, щоб перевірити, чи індексується певне онлайн-джерело, можна здійснити пошук у С. г. а. за назвою, автором або цитатою.

С. г. а. пропонує простий спосіб пошуку наук. публікацій: статей, дисертацій, книг, патентів, рефератів чи наук. звітів від академічних видавців, наук. товариств, онлайн-сховищ, ун-тів, науково орієнтованих вебресурсів. За результатами пошуку матеріали класифікуються й розподіляються так, як це роблять дослідники, оцінюючи повний текст кожної публікації, наук. видання, де її було опубліковано, автора, а також як часто та як останнім часом вона цитується в ін. наук. літературі. Найбільш релевантні результати завжди відображаються на першій сторінці. Зі списку результатів пошуку можна одержати відомості про те, скільки і в яких документах є посилання на певну публікацію в межах цієї бази даних; перейти до анотацій статей, в яких процитовано статтю, яка розглядається; одержати доступ до пов'язаних статей, ранжированих за схожістю з первинним результатом пошуку і з урахуванням значущості кожної статті.

С. г. а. здійснює пошук не лише на серверах публічного домену Інтернет, а й у пошукових масивах деяких комерційних систем, таких, як ACM, Cambridge Scientific Abstracts, IEEE, Ingenta, архівних систем видавництва Blackwell, Sage, Springer, Taylor & Francis, Wiley та ін., список яких регулярно розширюється.

С. г. а. надає сервіси різним категоріям користувачів, забезпечуючи їм можливості для створення й адміністрування профілів: індивідуальних учених,

колективів дослідників (виконавців наук.-дослідних робіт, лабораторій, кафедр, фітів, установ та закладів), наук. періодичних видань. У профілі відстежуються бібліографічні посилання на публікації, цитування та графіки цитувань публікацій з профілю, а також обчислюються наукометричні показники – кількість бібліографічних посилань, індекс Гірша, і10-індекс (кількість праць автора, процитованих понад 10 разів) та їх п'ятирічні аналоги.

На основі опрацювання профілів С. г. а. формуються інформаційні ресурси системи «Бібліометрика української науки». З 2016 р. для вітчизняних наук. журналів у С. г. а. ведеться наукометричний рейтинг Топ 100 «Найкращі публікації – українська», де перше місце тривалий час посідає електронний журнал «Інформаційні технології і засоби навчання», заснований Ін-том інформ. технологій і засобів навчання НАПН України.

За можливостями аналізу щодо розподілу за наук. галузями, точністю даних про цитування та самоцитування тощо С. г. а. поступається комерційним авторитетним джерелам наукометричних даних, таким як Web of Science і Scopus. Це зумовлено відсутністю жорстких вимог до індексованої інформації та автоматичним способом унесення публікацій до С. г. а. Однак система індексує публікації з усіх галузей знань і має суттєвіше регіональне, мовне, видове та джерельне покриття. Поряд із цим, С. г. а. має зручний сервіс експорту даних до ін. інформаційних систем у форматах BibTeX, EndNote, RefMan, CSV.

Офіційний вебсайт Google Scholar – <https://scholar.google.com.ua>.

Лит.: 1. Використання електронних відкритих систем для інформаційно-аналітичної підтримки пед. досліджень: короткий термінологічний словник / упоряд.: О. М. Спірін, С. М. Іванова, А. В. Яцишин, А. В. Кільченко та ін. Київ, 2017. *2.* Google Scholar. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Google_Scholar#cite_note-11. *3.* URL: <https://scholar.google.com.ua/intl/uk/scholar/about.html>.

О. М. Спірін